

naaet paa en Maade, som nærmede sig til den, den høitagtede Premierminister har bragt i Forflag. Det er vist nok, at man lettere udfinder Godsets Værdi ved Hjælp af Underretninger om de Salgspriser, der have fundet Sted i Eggen, end ved et Middeltal af de Indtægter, man i en foregaaende Tid har oppebaaret deraf. Paalidelige Dplysninger derom vil det ikke være vanskeligt at faae, dem har man havt i de Sager om Fideicommissers Afhændelse, som hidtil have været afgjorte ved Bevilling. Jeg troer dog ikke, at man bør holde sig blot til de almindelige Salgspriser, men at der bør være uviågtige Dplysninger om alle de Forhold, som begrunde en rimelig Beregning over hvad Indtægt Besidderen, uden at misbruge sin Ret og under Jagttagelse af de billige Grundsetninger, som pleie at følges, navnlig paa Fideicommisses og Lehn, deraf vil kunne faae. Man har ved de Sager, som tidligere ere blevne afgjorte, havt omstændelige Beregninger over Indtægterne i en Række af Aar, længere eller kortere, fra Fideicommissbesidderne. Man har havt Erklæringer fra den nærmeste Succesfor eller dennes Børge; man har havt Erklæringer fra Amtmændene. Disse have, naar de ikke selv have været localiserede nok, indhentet andre forstandige og paalidelige Landmænds Mening. Det har været oplyst hvad Bøndergodset i Almindelighed i vedkommende Egne blev solgt til; man har havt Dplysninger om Godsets Taxation ifølge Forordn. 1ste October 1802, hvorhos Rentekammerets Mening er bleven indhentet, og jeg troer, at man i disse Sager har havt meget gode Dplysninger om hvad der har været en billig Priis, naar paa den ene Side Fæsteren skulde være vel tjent med at kjøbe, og paa den anden Side Fideicommissets og dets tilkommende Succesforer ikke derved skulle fornærmes. Men alle

saadanne Dplysninger troer jeg, man bør have, og man kan saameget mindre antage, at der skal være en og samme uforanderlige Priis for hver Lønde Hartkorn af Bøndergodset, som skal afhændes, som her i Salen allerede er udtalt, hvorledes der er mangfoldige Omstændigheder, som i høi Grad have Indflydelse derpaa, f. Ex. Skov og Tørvækkær, som findes paa Bøndernes Lødder, men som Bonden dog ikke har uden en indskrænket Raadighed over, og disse kunne i en betydelig Grad forøge Værdien af enkelte Gaarde. Det er ogsaa omtalt, hvorledes Hartkornet paa de forskellige Dele af et Lehn eller Fideicommiss kan være af meget ulige Værdi; der er anført et Exempel derpaa, som vistnok er det stærkeste, man har her i Landet, med Hensyn til Landets største Grevskab, som bestaaer af 2 meget væsentligt forskellige Bestanddele, der ligge i forskellige Dele af Sjælland, og hvor Hartkornet har ulige Værdi. Det er altsaa ikke en ganske uforanderlig Priis, der skal være for hver Lønde Hartkorn; men det maa nu gennemgaaes saavel af Besidderne, som af de Mænd, der skulle afgive Betænkning herover; det vil vistnok ikke være lidet vanskeligt for Justitsministeren at indlade sig derpaa, men det er dog ikke noget uoverkommeligt Arbejde; de forskellige Planer til flige Salg, som have været i senere Tid, har blandt Andre jeg nøiagtigt gennemgaaet og ikke fundet nogen særdeles Besværlighed derved.

Rettelser.

- Nr. 162 Sp. 2561 Lin. 17 — 19 f. n. i Slutningen af Boigt's Foredrag: „jeg foretrækker det Forflag — at bifalde“ læs: „jeg nærer samme Frygt“ —
— 164 Sp. 2600 L. 4 f. o. (Krabbe) læs: (Moltke.)